

คำประกาศเกียรติคุณ

นายบุญเดือน ศรีวรพจน์

ศิลปินแห่งชาติ สาขาวรรณศิลป์ พุทธศักราช ๒๕๖๕

นายบุญเดือน ศรีวรพจน์ เกิดเมื่อวันที่ ๘ กันยายน พ.ศ. ๒๔๙๘ อำเภอบ้านหมอ จังหวัดสระบุรี ปัจจุบันอายุ ๖๘ ปี สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี วิชาเอกภาษาไทย จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และปริญญาโท สาขาจารึกภาษาตะวันออก จากมหาวิทยาลัยศิลปากร บรรจุเป็นข้าราชการในตำแหน่งครูสอนภาษาไทย ณ โรงเรียนบางระกำวิทยศึกษศึกษา จังหวัดพิษณุโลก โรงเรียนสายน้ำผึ้ง ในพระอุปถัมภ์ฯ กรุงเทพมหานคร และโอนย้ายมาดำรงตำแหน่งนักอักษรศาสตร์ กลุ่มภาษาและวรรณกรรมที่กรมศิลปากร กระทั่งดำรงตำแหน่งผู้เชี่ยวชาญด้านอักษรศาสตร์ (ภาษาและวรรณกรรม) รวมระยะเวลา ๓๗ ปี ภายหลังเกษียณอายุราชการยังเป็นที่ปรึกษากรมศิลปากร กระทรวงวัฒนธรรม และผู้ทรงคุณวุฒิ ด้านวรรณกรรมพื้นบ้านและภาษา กระทรวงวัฒนธรรม

นายบุญเดือน ศรีวรพจน์ สร้างสรรค์งานที่เกี่ยวข้องกับภาษาและวรรณคดีไว้เป็นจำนวนมาก แบ่งเป็น ๔ ประเภท ได้แก่ กวีนิพนธ์ สารคดี บทความ และงานตรวจสอบชำระวรรณคดีไทยอย่างต่อเนื่อง เน้นการสืบทอดรูปแบบวรรณศิลป์ไทย ที่บูรพกวีกำหนดแบบแผนมาแต่โบราณ โคลงอักษรราชสดุดี เฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดล รวมทั้งแต่งคำประพันธ์ในวาระสำคัญต่าง ๆ เช่น วันเฉลิมพระชนมพรรษาและวันประสูติของพระบรมวงศานุวงศ์ทุกพระองค์ วันสำคัญทางศาสนาในนามของกระทรวงวัฒนธรรมและกรมศิลปากร ตรวจสอบชำระวรรณคดีไทยและพิมพ์เผยแพร่สู่สาธารณชน เช่น ไตรภูมิ เอกสารจากหอสมุดแห่งชาติ กรุงปารีส (๒๕๕๔) นิราศหนองคาย (๒๕๕๙) จินตามณี ฉบับสมเด็จพระปรमानุชิต (๒๕๖๐)

นายบุญเดือน ศรีวรพจน์ เน้นการนำวรรณคดีและศิลปวัฒนธรรมไทยมาเป็นพื้นฐานในการสะท้อนสังคม การเขียนสารคดีเกี่ยวกับวรรณคดี ประวัติศาสตร์และศิลปวัฒนธรรมไทย การนำเสนอข้อมูลและคุณค่าของภาษา วรรณคดีและกวีนิพนธ์ในบทความต่าง ๆ และงานตรวจสอบชำระวรรณคดีไทยที่ต้องค้นคว้าแต่ละเรื่องอย่างละเอียด และกล่าวถึงประวัติของต้นฉบับ เนื้อหา รูปแบบคำประพันธ์ อีกทั้งเสนอข้อมูลใหม่เกี่ยวกับประวัติวรรณคดีไทย

ได้รับรางวัลจากการประกวดวรรณกรรม เช่น ได้รับรางวัลวรรณกรรมไทยบัวหลวงจากมูลนิธิธนาการกรุงเทพ ได้รับรางวัล “โคลงอักษรราชสดุดี” จากมูลนิธิอักษรราชานุสรณ์ และได้รับการเชิดชูเกียรติเป็นปูชนียบุคคลด้านภาษาไทยจากกระทรวงวัฒนธรรม เป็นต้น

ตลอดระยะเวลาการทำงาน นายบุญเดือน ศรีวรพจน์ ได้สร้างคุณูปการต่อวงการวรรณศิลป์ ทางภาษาและวรรณคดีไว้มากมาย งานส่วนใหญ่เกี่ยวข้องกับการให้ความรู้ และสร้างสรรค์ต่อบ้านหลัก รูปแบบของการสร้างงานได้แสดงความชำนาญในการสร้างฉันทลักษณ์ ทั้งโคลง ฉันท์ กาพย์ กลอน กล และร่าย ซึ่งเป็นรากและมรดกทางวรรณศิลป์ที่แสดงอัตลักษณ์สำคัญยิ่งของสังคมไทยที่สืบทอดกันมาอย่างยาวนาน

นายบุญเดือน ศรีวรพจน์ จึงสมควรได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติเป็นศิลปินแห่งชาติ สาขาวรรณศิลป์ พุทธศักราช ๒๕๖๕